

L'Aiguat de Sant Lluç

Admetem col·laboració de tot-hom però no volem anuncis ni esqueles mortuòries

Periòdic quinzenal satíric, polític, humorístic, de la Conca de Barbarà

Redacció: Carretera, 49 - Vilavert

Els originals no's tornen. Si no agraden se vendran a pes de paper al preu del dia

Director Propietari: Ignasi de Llorens Mauri

Any I

Núm. 1

Vilavert 30 Agost 1931

Número solt 0'15 ptes.

Any 4'00 "

Salutació i propina

Ho fem en uns moments emocionants, esferèidors, comparable en aquell pare que li cau el fill del bres o amb el gemec de l'home que dona el tom de campana d'auto en despoblat i de nit.

Nosaltres venim al món periodístic sense una preparació ni intel·lectual ni psíquica, obeïm a la llei humorística, no volem que la humanitat camini amb aquesta serietat momificada, volem que surti la rialla que tonifica els nervis i omple l'esperit de mel riallera que porta l'ànima a les regions etèrees del món de l'infinit.

Hem tingut moments de desmai, hem arribat a comprendre que erem escriptors de la categoria del pes mosca però el deure imperatiu i catastròfic (Unamuno) ens ha dit avant i sempre avant i aquelles il·lusions que's fonien com un bolado cilíndric en mig del vas d'aigua ha quedat quiet, ha resistit a la llei osmòsica, a pres consistència, vida i li hem donat un nom L'AIGUAT DE SANT LLUC que portarà anhels de renovació i posarà les coses en el seu lloc per medi de la ploma, recollint tot lo de l'esquerra i arreconant tot lo de la dreta, és a dir, imposarem una concepció nova en tots els ordres de la vida actual, tindrem poder, jerarquia, subjectes a tota mena de responsabilitats.

El cos de Redacció compta al menys

amb medis per sostindre's dignament tres trimestres. Som optimistes; el nombre de subscriptors no és molt crescut però en vindran de tota la Conca.

Els pobles han respost, sobressurtint Senant i Conesa.

Per educació cívica saludem a les autoritats de Vilavert i per companyerisme els periòdics de la Conca de Barbarà, començant pel degà *Aires de la Conca* que ens rebrà amb abraçada més que fraternal. A *Renovació* que ens lligi lo que tinguem de polítics, a tots ells els demanem cordialitat i justa avinentesa.

Vilavert té el que volien uns entusiastes. La idea de tindre un periòdic la veu realitzada.

Recordem a Campoamor:

Un filosof un de menys

Un diari un àngel més

LA REDACCIÓ

MOMENTS POLITICS

Erem molts els que creiem que la prova del referèndum, fos quin fos el resultat que acusés clouria una etapa de la política de la Catalunya Republicana.

No ha sigut així, el plet continua, el més significatiu de les actuacions presents es l'actitut que una part d'elements de l'«Esquerra Catalana» a adoptat respecte a l'actuació de la C. N. T., fins ara el seu tò era de complença o si voleu de transigència davant

dels conflictes socials suscitats en nom de reclamacions, que haurien pogut ésser ateses pel fons de justícia que contenen, però que plantejades en la forma i profusió que les ha caracteritzades denunciaven la fàctica predilecta del sindicalisme revolucionari.

No sabem si aquest canvi d'orientació acabarà amb una ruptura definitiva dels elements que han actuat units en les eleccions municipals i legislatives; sigui com sigui tenim una incomoditat evident en la convivència amb els directius de les masses que varen servir en la conquesta dels llocs de representació.

L'Estatut no pot ésser mai la bandera de cap partit; la voluntat del poble de Catalunya l'ha inscrit en la Història Pàtria, com l'obra de tots els catalans. Registrem amb satisfacció aquests indicis ni que a voltes siguem titllats de reaccionaris, perquè revelen que la reflexió comença d'entrar en joc en certs sectors i s'ha de creure que aquest impuls reflexiu serà saludable per a tot-hom.

La revolució està feta; si es permetés una altra mena de revolució destruiria la obra lliberal i treballaria contra la República.

A Madrid esgrimeixen arguments ridículs contra l'Estatut de Catalunya. ¿Com voleu governar-vos si no heu resolt la qüestió social? ¿Com voleu que us donguem l'alternativa si la vostra banca ha passat una crisi i l'Ajuntament de Barcelona té de fer grans combinacions per pagar el cupó? ¿Amb quin dret exigeu la autonomia si les ¡forçes vives! giren els ulls a la capital de la República implorant ajut i autoritat?

Aquests arguments són essencialment sofisticats, són si de cas imputables en una part petita o grossa o mitjana, incumbeix a les autoritats de la República que tantmateix hi exerceixen totes les funcions executives judicials, polítiques, etc. etc.

Mentres l'Autonomia no sigui un fet és prematur i malèvol de judicar les nostres aptituds polítiques, puix que han d'actuar en zones limitades i entrar en combinació més o menys voluntària amb les dels que exerceixen el poder. Els nostres errors polítics i les nostres baralles casolanes no justifiquen pas les resistències del Centre.

¿Per ventura els governs de l'Estat unitari no han comès errors? ¿No hi ha dificultats a Andalusia i a Madrid?

No és qüestió de mesurar les nostres aptituds a través d'una colla de fenòmens transitoris ocorreguts en hores de lluita de personalismes i quasi l'endemà d'un període d'opressió ofegadora i asfixiant. No demanem que ens reconeguin el dret de governar-nos perquè ens sentim perfectes, sinó perquè veiem en l'exercisi del govern l'instrument de la nostra personalitat.

El que cal es obligar a tothom a entrar dintre la llei, quant, com ara la llibertat, la democràcia i la República són garantia que les vies legals estàn obertes per a aconseguir tots els ideals i totes les reivindicacions, compatibles amb la vida mateixa del país.

No deuen destorbar la feina dels diputats elegits, ni les estridències de la baralla eixorca, ni les engoixes d'una esfíxia econòmica, ni les violències de conclusions revolucionàries.

Catalunya té dret d'ésser respectada en aquest moment suprem de la seva reintegració a la vida dels pobles jurídicament lliures.—P. Q.

NOTA: El publiquem i li diem per *Multos annos*.

ZIRANIA MAI MES...

Mentres la nostra Vila semblava morta ens despertem uns que vetlem per la seva prosperitat moral i cultural, no podem tindre els llavis closos per emprendre vida nova senyalant si el cas ho permet els que fins ara han ofegat el nostre poble. El jovent conscient no resta embaucat, volem que sense el esperó de la passió compregui la realitat d'un nou estat de coses defensant sempre la nostra pàtria petita; perquè fóra de doldre que el nostre poble quedés a la cua del progrés quant tants pobles de la Conca marxen a la corrent del progrés no deixant-se dominar per cap mena de caciquisme, ans al contrari, procuren engrandir i embellir llurs pobles.

Jovent de la nostra Vila, fraternitzem-se i lluitem amb braó per fer de la nostra Vila un poble ple de moralitat, cultura i progrés, en bé no tan sols dels presents, sinó de procurar que l'esdevenidor siga una obra la més perfecta possible.

L'AIGUAT DE SANT LLUC es proposa donar quelcom de llum i claror a la vida nova de Vilavert.

Amunt els cors i respirem aires de llibertat i democràcia, compatibles en els moments presents.

ISMAEL AGUADÉ COMAS

ECONOMIA I AGRARIA

Després del treball activíssim i eficaç de dues generacions, es troba ara l'humanitat civilitzada davant dels més grans problemes que mai se li hi hagin presentat.

Són gran nombre dels que es creuen competents en economia, que diuen que la present és una de tantes depressions passatgeres, de les quals se n'han vist a totes les nacions diferents exemples. ¡Estem passant per un d'aquells moviments revolucionaris que's produeixen de tart en tart, deixant entre ells marges de segles!

El període actual és comparable al de la caiguda de l'Impèri romà al del Renaixement, a les grans Revolucions anglesa i francesa. Afecta tot el món, podria abraçar la vida de diverses generacions. Poser al tombant de dugues maneres diferents de concebre la vida.

¿Què és el què ha fet que la crisi actual esclatés amb tanta intensitat i tanta extensió? Tres grans sistemes de forces hi han contribuït.

La primera conseqüència de la destrucció sens igual durant la guerra; la pèrdua de la riquesa acumulada a tot el món pel treball de generacions successives, la pertorbació en les indústries, la eliminació violenta d'hàbits de relacions internacionals de cooperació financiera i industrial i sobretot la baixa dels valors morals i la disolució de la post-guerra.

Tot això suma una factura molt cara presentada a la civilització i que aquesta pagarà amb dificultats.

La segona de les causes de la crisi és el progrés científic que ha canviat totalment les condicions de la indústria, incloent-hi l'agricultura.

L'atur forçós és obra de la màquina. La màquina

treballa depressa i queden sempre a proporció braços sense feina. L'observació és fàcil de fer en l'indústria, en el comerç i en els transports. També és fàcil de fer en l'agricultura.

Als Estats Units el conreu del blat organitzat en una vasta empresa corporativa, pot produir i vendre el gra a un preu que representa la fallida del cultivador industrial.

Els pagesos amb llurs famílies representen dotze milions d'éssers humans que a Amèrica viuen de la terra, els quals, reduïts a situació difícil, fan baixar fortament la capacitat de consum dels Estats Units i del tot el món, desequilibrant l'economia i provocant la crisi industrial.

Estudiants d'Agricultura us dirien que en 1910 es necessitaven tres hores de treball humà per a produir un bushel de blat; avui n'hi ha prou amb tres minuts de treball d'una màquina.

Aquest efectes s'acumulen i se sumen als de la desorganització general resultant de la guerra.

La tercera causa de les presents pertorbacions és d'ordre polític universal, difusió de les idees que venen operant damunt el món, especialment de cent anys fins ara.

El vinent número seguiré.—A. T.

NOTA: Encantats de l'economista, llàstima de les llàstimes, però en molt de gust seguirem aquesta qüestió. Comprenem que l'article és per un període de més aires que nosaltres. Es una mosca dintre una plàtera de crema.

El nostre corresponsal a Barcelona

«Es diu Nicanor de la Fuente Roca, nat a Navarres l'any 1861. Té, doncs, 70 anys. Els porta amb elegància, dignitat i pulcritut. Es va despedir del periodisme barceloní l'any 1924, no va poguer resistir el llàpç roig de la censura i va donar la estilogràfica a n'en Pich i Pon del *diario la Noche*, la vigília de Nadal, dient: «no vull ésser capó del periodisme».

Ara, Nicanor de la Fuente Roca, viu decentment d'unes rendes que li produeixen unes finques de Sant Quirze de Besora, deixades per la seva mairastre i una altre renda de quatre afortunats dècims amb premi d'una de les primeres de cap de mes.

Ha sigut redactor del *Brusi*, *Las Noticias*, *Noticiero* i últimament *La Noche*, el seu fort eren les revistes teatrals.

Ara és poc conegut, vesteix amb elegància, no usa ni ulleres ni bastó. A l'estiu, capell tou blanc i a l'hivern, negra. Veraneja al «Rompe-Olas» i inverneja a can Moritz.

Escriurà a L'AIGUAT DE SANT LLUC per tindre coneixements de Montblanc i de tota la Conca. A Forès a l'any 1886 es va trencar la cama dreta amb una caçera i s'en recorda en els canvis de temps.

Aquest és, amb línies brutes, el nostre corresponsal.

El nostre Corresponsal a Madrid

De Madrid hem rebut el següent telefonema:

«Urge diga lo que quieren y sueldo que dan, respuesta pagada.—E. Plà.»

NOTA: Enterats.

BOXA POLITICA

VILAVERT

En els baixos de la Redacció, Carretera de Montblanc, 49, es fan les obres a marxes forçades per instal·lar una màquina «Non-Plus-Ultra» marca «Shenefaf Simnei» últim model, que's mou amb una força mínima de tres caballs i que podrà tirar 1251 fulls de tamany foli en hora i tres minuts a l'estiu i hora justa a l'hivern. En dies de atmòsfera carregada d'electricitat no funciona per destrucció de la Campana Sher-Valt.

*

A la Redacció hem rebut molts originals tots ells anònims, com siga que molts toquen el roig-viu personalismes passats no els publicarem.

N'hi ha un ben fetet però abusa un xic massa de *els llurs i pregon sentir*.

Aquest firma i té una lletra de Primera Comunió.

*

Es pagaria a bon preu una enciclopèdia que portés un nou vocabulari de paraules et·logioses i de censura.

Perquè nosaltres, neòfits acabarem les que fant encens als amics i les que difamen als enemics.

Tractes directes: Impremta del quinzenal bado-caire.

De Sta. Coloma de Queralt ens diu un entusiasta, amb lletra engrescadora, que tirem amunt, que ells són al cap-de-munt de la Conca. Fa entre-veure que els elements agraris avinegrats i els de la sal i pebre d'Acció Catalana, es fondran amb un setmanari portaveu dels colomins.

S'acomiada dien-nos que farem cap i cúa. La raó topogràfica ho exigeix. Molt, però molt agrai'ts. Té un estil de felicitació de sereno en la diada natalenca.

*

A Vilavert, l'anunci de què sortirà un periòdic, a causat sorpresa, els comentaris són petits i de tots colors a semblança de confeti carnavalesc.

*

L'AIGUAT DE SANT LLUC no enganya a ningú. Qui el compri ja sab que com diu el sub-títol és un periòdic satíric, polític i humorístic. Volem dir que no farem com certes publicacions que amb la capa de catòlics, apostòlics i romans difamen persones que fins fa poques setmanes anaven de bracet.

DE MONTBLANC

L'anunci del nostre periòdic com a medi de propaganda ha inundat els comentaris més variats. En lloc de l'anarquista de Terrassa, surt el Toca-boires, el Cap-de-trons i demés fraseologia de niu dretà.

Hi ha hagut de moment remull. Els uns diuen que si bé el periòdic surt de Vilavert el pare de la criatura és de Montblanc. Altres comenten que's obra i gràcia d'un home que no sab que fer per manca de malalts. Els de més enllà sostenen que no ressim la baixa de la pesseta i la puja de la lliura, i que per lo tant plegarem el ram.

Restem desconcertats. Tots tenen raó, però el més calent és a l'aiguera.

*

En la Clínica dental dels germans Delgados I, II, III, s'ha instal·lat un gramofon amb alta veu que durant la extracció d'una peça dentària, sigui dent o caixal, toca el «jay! jay! jay!» La sonoritat és perfecta.

«Asómate al balcón
jay! jay! jay!»

Es un procediment nort-americà

*

Els Alfonsos de Montblanc votaren l'Estatut de Catalunya. L'Alfons vell va dir que en els moments presents es sentia català ans que monàrquic, i després Ibèric: per algo a casa en diuen a càl Portuguès.

*

El metge Subirà es deixa la barba.

*

El Regidor III ans I, diu que'l director de L'AIGUAT DE SANT LLUC no sortirà de presidi perquè és quinzenal.

*

El metge nou s'ha comprat una moto per visitar La Guàrdia, els Omells i la Titular.

*

En una de les impremtes montblanquines, cridà l'atenció, el dia de la Mare de Déu, uns crits.

Mr. Pau: —No, no, no. Mai més, mai més, mai més. Jo amb els Poblets, no vull tractes, no vull tractes, no vull tractes.

Un foraster nevot: —Home, home, home. ¿Quí sab?... Nosaltres no podem ésser rencorosos—i li va dir:—*Quin sumnus justicie ignorantciem perdonam. Celesti gratciem.*

Mr. Pau: —Bueno, bueno, bueno. A l'hora de la mort si hem criden farem les paus. Jo, en aquests moments solemnes, recordo el Grip de 1918.

*

Patents de catalanisme, d'honorabilitat, d'honradesa, de conseqüència política i de republicanisme-autonomista de darrera hora. S'en expendeixen a la Redacció del quinzenal agrari, lliguero, catòlic.

NOTA: S'adverteix que són falses les que s'utilitzen sense ser exteses per aquest conducte.

Els catalans que les usin seran passats per la pedra.

D'ESPLUGA DE FRANCOLI

Espluga millora. L'AIGUAT DE SANT LLUC ha pres cap i peus. No ens extranya. Serà per les aigües.

DE SOLIVELLA

Hem quedat esma-perduts sols hi tenim un subscriptor malalt de reuma.

Un altre dia serà.

DE BLANCAFORT

Res, ni un per mostra. Ens han tractat com si fòssim hostes de la Lluna.

DE BARBARÁ

Poca cosa. Volen social i més social. Del nostre periòdic en diuen descultura agràmica.

DE SARRAL

Volen veure el primer número. Tenen por que fem el joc d'un fill predilecte.

Van errats de comptes.

DE CONESA I SENANT

Exit esclatant com la votació de l'Estatut Català, es poden comptar amb els dits les cases que no hi farà entrada el nostre periòdic.

AVIS IMPORTANT

Ho fem als corresponsals de Senant, Conesa, Espluga de Francolí i Montblanc, advertint-los que les noves locals deuen anar signades pel Corresponsal, doncs ens doldria que una nova humorística fos un cove d'injúries i calúmnies. La responsabilitat deu recaure al qui s'ho mereix.

*

Tindrem corresponsals a Barcelona i a Madrid. Fets nous convenen a l'opinió i no aires i corrents d'aires.

*

No admetem corones, però lliures sí.

Darrera hora

Ens adonem que aquest primer número és una llàstima en tots sentits. En l'ordre de Analogia, Sintaxis, Prosòdia i Ortografia, hi ha pel cap baix 145 faltes. En moneda falça molt complert i manca de tots sentits, fins el cumú.

La Redacció ha donat un vot de confiança ampli com les americanes d'estar per la botiga del Pujadas, perquè ordeni hi orienti el periòdic a les necessitats diurnes i nocturnes.

Aquest acord va ésser considerat i votat per 3 contra 2 com un partit de futbol entre el «Barcelona» i l'«Espanyol».

Tip. Vda. Monmany. - Montblanc